

פרוטוקול מס' 3 / ב

057

מישיבת ועדת העבודה, ביום ד', יב' בחסון
תשי"ז-17.10.56 סעה 08.30

ב.צ. הראל	היו"ר ע. גוברין	בכחו:
ס. קלמר	י. אלטובי	
א. ריטלט	ב. אידלסון	
י. ריפתין	א. כהן	

סוזנים:
מר בר-ניב
מר ורטהיים
מר טעל

סדר היום: חוק ישוב סכסוכי עבודה, תשט"ז-1956.

היו"ר ע. גוברין:
אני רוצה לקרוא מכתב שנתקבל מהחבר
א. בקר לחברי ועדת העבודה (קורא את
המכתב). אין לי ספק שאתם מיפים את ידי להסיב תודה על תודה וברכה
על ברכה.

פרק ד': המועצה ליחסי עבודה

י. ריפתין:
לא כל כך ברור לי מה צריכה, לפי הצעה
זו, לעשות המועצה ליחסי עבודה. זה חוק
שנוגע לעניין טעויות - עניין תווך. מועצה ליחסי עבודה יכולה להיות
מוסד חשוב מאד, אבל מה זה שייך באופן בלתי מטעמי לשאלת התווך אינני
יודע. יש לי רושם שיש כאן דבר שייך לפרשה אחרת.

אם יתברר לי שאני טועה וזה כן שייך
הנה, לא ברור לי מדוע צריך להיות הרכב כזה. יחסי עבודה, זה עניין של
צדדים טעויות. כאן מופיעים שלשה גורמים במועצה; ז.א. שמכחינה
תיאורטית יכול להיות סגב שהמטעלה יחד עם העובדים, למשל, יקבלו החלטה
נגד הטעבידים. זה קצת לא מתאים. לפי דעתי זו צריכה להיות מועצה
פאריטטית, שהיו"ר שלה יתמנה ע"י שר העבודה.

בניח שקובעים מועצה ושם בנותנים חלק
מהנציגים להתאחדות בעלי תעסיה. מדוע שהתאחדות בעלי תעסיה לא תמנה
את נציגיה באופן ישיר ופשוט? לא נראה לי הדבר הזה. החופש הזה, שאולי
בחוץ מאיזו בחינה פורטאלית, נראה לי שהוא מיותר.

א. ריטלט:
בסקופות אחרים, לגבי ארגוני טעבידים
באשר "הארגון היציג" ואילו כאן בלסון
רבים "ארגונים". כודאי יש כאן איזו כוונה.

אני נוטה לקבל את הצעת ההסתדרות, ששר
העבודה ימנה מתוך רטיכה. אבל מצד שני, בהרהור ראשון אני נוטה לקבל
את דעתו של ח"כ ריפתין בקשר לפריטט שהיו"ר יהיה מטעם המטעלה. אני
מסאיר לעצמי עוד אפשרות לטיקול נוסף.

מר בר-ניב:
למה מועצה ולמה היא בחוק זה: ייתכן
שהיא יכולה להיות סוקסת גם בחוק אחר, לו
ראינו בתכנית החקיקה איזה חוק שיטפל רק בבעיה זו. במידה שהיא יכולה
להיות צמודה לחוק אחר, זהו החוק הטבעי שיש בו ישוב סכסוכים והסדרתם.
בהרבה מאד ארצות מצאתי זאת גם בחוק כזה, אם כי לא הייתי אומר שזה
חלק אינטגרלי שלו. הרעיון של מועצה ליחסי עבודה הופיע לראשונה
בראשית שנות העשרים בגרמניה הנימארית. לדעתי אין הוא זר לחוק הזה.
הפרק הזה בחוק הסכסוכים קיבוציים, למשל, הרבה יותר זר כי שם מדובר
במו"ט ישיר לגסרי.

מדוע שלשה צדדים: אני חושב שהדעה המקובלת
כיום בכל העולם, שרואים ביחסי עבודה שלשה צדדים ולא שניים. גם לציבור

מצא הדבר את ביטויי המדינה הסודרנית אוסרת: אוטונומיה ולא הכרעה
ע"י גורם שלישי זה סמכו הציבור. אבל חושב שיהיה זה לא נכון להעמיד
את הדברים כאילו רק שני אנשים כאן, ככלי שהגורם השלישי יתעניין בזה.

אשר להרכב המאפשר דוב בגד מעבידים:
מועצה זו בנויה כך, שאף גורם כשלעצמו אינו יכול לקבוע מה הרצוי
ביחס עבודה. מועצה זו אינה פוסקת בסכסוך אלא רק טיענת בבחירות
יור"ים של ועדות בודדים ובעניני תקנות. אף גוף אינו יכול לבוא
ולהכריע בקולותיו.

הנוהג עד עכשיו הוא, שמכניס לאחר
התייעצות בהסתדרות, נהגנו תמיד להסציא להסתדרות רשימה ובהגנו
להכניס בה גם מי שאינו חבר ההסתדרות. ההסתדרות אף פעם לא אמרה
לאו ואף פעם לא הרכיבו שלא בהסכמה דה-פקטו. גם בוועדה הטייענת
נציגי ההסתדרות קבלו עמדה זו, כי לא יהיה נוח להסתדרות להציע
ביוזמתה היא נציגים של גופים אחרים. אם בעטה הדבר בקטר להסתדרות
אין ספק שהיכת הכנסת לכתוב אותו דבר בנוגע לטעבידים, אבל טוב
לא סוד הוא שהמעבידים אינם גוף אחד במדינה. אם לומר שנציגי
המעבידים יוצעו ע"י התאחדות בעלי התעסיה, אנחנו טוב טענים עקרון
סנהגנו בו עד עכשיו. כתוב "ארגונים" בלשון רבים כי העובדה היא
שהתאחדות בעלי תעסיה, לעניני יציגות אינה עולה על התאחדות
האכרים, ויש מקרים שגם ארגון הסוחרים יכול להיות ארגון יציג.
התאחדות בעלי תעסיה אף פעם לא תבעה ואינה תובעת גם עכשיו זכות
יחידה לייצג את כולם.

י. ריפתין: מפעלים הסודרותיים שמעסיקים מספר רב
של עובדים, באיזה חלק הם מופיעים?

מר בר-ניב: בחלק המעבידים.

י. ריפתין: אני שוכח לעצמי, לגבי אופי המועצה
והרכבה, זכות הסתייגות.

י. אלמוגי: סעיף זה מתקשר אצלי עם סעיף 6, ואני
חושש שהכנסת פרק זה לפרשת ישוב סכסוכי
עבודה עלולה להכניס נוהג שטר העבודה, במקום להשתמש בסגנון
התווך הקיים ובעל הנסיון, יוציא חברים מתוך המועצה לוועדות תווך
שוונות, עם כל סכסוך שיפרוץ; יש לי נסיון רע וטר בענין זה, ואם
נבר ללכת לתווך, אני מבכר תווך מקצועי במקום ועדות שונות.

מר בר-ניב: אני מסכים להכניס הוראה, שחבר מועצה
לא יכול להיות מתווך, כי הוא נציג
אינטרס.

היו"ר ע. גוברין: השאלה ששאל ח"כ אלמוגי, לדעת מובטחת
בחוק והטר אינו יכול ללכות חבר שהוא
חבר המועצה, כי אם נאמר בכל פעם שהוא יתיעץ, זה ברור. אבל אינני
מתנגד להכניס סעיף שפורס, וכי אחרת האדם כתחיל להיות אינטרסנט יסיר
וחוות-דעתו שתחילה להיות מכבידה.

לשאלת ח"כ ריפתין, בראה לי שכדאי
להסאיר זאת לעיון נוסף בוועדה. ברור שאם נאמר "מתוך הרשימה", זה
צריך להיאמר על שני הצדדים. אני מודה שיש דברים לכאן ולכאן.

מר בר-ניב: יש לי הצעת-פסחה, למחשבה: "נציגי
העובדים במועצה יתמנו בה סכסוכי".
זה נותן את העקרון אבל מונה את הקושי שנרמז עליו.

א. ריכלט: אתה כובל את הטר כסלה "בהסכמה" הרבה
יותר מאשר כסלה "התייעצות".

היו"ר ע. גוברין: אני חושב שאתה צודק. הפרק נתקבל,
ולאופן סידור המועצה: הסכמה, רשימה
או הנוסח הקודם, עוד בחזור.

פרק ה': הנראות טובות

ס. סלטר:

האם אין מחשבה בטורד העבודה להקים בתי דין מיוחדים לכל עניני עבודה? אני חושב שהגיע הזמן, לאחר טאנחנו מקבלים חוקי עבודה טובים, שתהיה הצעת חוק בענין זה.

י. ריפתין:

אני מחשיב את שאלת התקנות, כי לאמתו של דבר לא ברור מחוק זה מה צריכה לעשות הסועצה. זוהי אחת הסיבות שאני נוטה לדעה שזה לא יהיה בחוק זה. ענין התקנות יכול במידה מסויימת לקבוע את אפיייה של הסועצה. יש אנלי להגביל את המסמלה ולומר שבנוגע לתקנות אלה נחוץ להתעץ עם הצדדים; או נאמר שתקנות אלה טעונות אישור ועדת העבודה בכנסת.

מר בר-ניב:

בקשר לתקנות, אנחנו מבחינים בכל החוקים שלנו בסני סוגי תקנות. אותם מסקרים שניתנת בהם אפשרות, בתקנות, לפגוע במטרייה - אנחנו תמיד כותבים: "בהתייעצות הועדה". פה מדובר בתקנות ביצוע, וההלכה המספסית היא, שאסור בתקנות כאלה לדון במטרייה. אלה יכולות להיות תקנות אדמיניסטרטיביות לענין של מינהל, אבל אסור לקבוע בהן מה סמכות הסועצה. הכלל הוא: זכויות, חובות, מסכויות אינם ענין לתקנות אלא אם החוק אומר במפורט שמתר לעשות זאת.

לשאלת בתי-דין עבודה: ביטיבה הראיונה של ועדת העבודה בכנסת הסלישית, נתתי סקירה על תכנית החקיקה שלנו והוזכר ענין בתי-דין עבודה; אבל אין כל קשר בין בתי-דין עבודה בסובן הקונטיננטאלי ובין המטרייה הזאת. בתי-דין עבודה - הכוונה היא לתביעת עובד נגד מעבידו או תביעת הרשות נגד מעביד בענינים קונקרטיים של הפרת חוזה. בתי-דין עבודה עוסקים ב"ליגאל דיספיוט" ולא ב"אקונומיק דיספיוט".

פרק ה' נתמבל

הינ"ר ע. גוברין:

נטארו לנו כמה סעיפים שעלינו לגמור אותם סופית. אבקש את היועץ המספטי

להכין רשימת הסעיפים.

בשכוע טעבר קבלנו סכתב, שזמסין להופיע בפני הועדה את ב"כ ארגון נכי המלחמה בנאצים. הם פנו כבר פעמיים ולא נוח לדחותם עד שנסיים את הדיון. אנלי נזמסין גם לאותה ישיבה, בטעה מאוחרת יותר, את באי-כח הארגונים, לענין האופיים.

טובס:

להזמסין ליטיבת הועדה הבאה, ביום ד' (א) את ב"כ ארגון נכי המלחמה בנאצים, לשעה 8.30 (ב) את ב"כ הארגונים, לענין האופיים, לשעה 10.00.

הישיבה נועלה בשעה 09.30